

5

ሰላም ግንባታ
እና ቴክኖሎጂ

05 ሰላም ግንባታ እና ቴክኖሎጂ ይዘቶች

የሰላም ግንባታ እና ቴክኖሎጂ ምሳሌዎች

ሰላማዊ ቴክ (PEACETECH) ምሳሌዎች

#ዊኪፒዲያለሰላም (#WIKIPEDIA4PEACE)

#DEFYHATENOW | ምዕራፍ 5

ሰላም ግንባታ እና ቴክኖሎጂ

የሰላም ግንባታ እና ቴክኖሎጂ ምሳሌዎች

#ቴክኖሎጂለሰላም #TECH4PEACE

#የሰላምቴክ (#PeaceTech) #ቴክኖሎጂለሰላም (#Tech4Peace) ሰዎች እና ማህበረሰብ ቴክኖሎጂን ግጭትን ለማነሳሳት እንደመሳሪያነት ከመጠቀም ይልቅ በሰላም ግንባታ ሂደት ውስጥ ሲጠቀሙት ለማመልከት የምንጠቀማቸው ቃላቶች እና ታላቅ ናቸው፡፡

“የሰላም ቴክ” መነሻ ነጥብ ቴክኖሎጂ በባህሪው ጥሩም መጥፎም ፣ ሃያልም ደካማም አይደለም ፣ ቴክኖሎጂን እቅድ አውጥቶ ለመልካም ወይም ለመጥፎ ለመጠቀም እንዲሁም ወዴት እንደሚመራን ተፅእኖ ለማድረግ ስልጣን ያለው የሰዎች ውሳኔ ነው የሚል ነው፡፡”

Berns, J. A Forum for Peace and Security in the 21st century: Build Peace Forum, March 2015.

<http://buildingpeaceforum.com/site/wp-content/uploads/2015/04/PeaceTech.pdf>

#ሰላምሀክካምፕ #PeaceHackCamp

የመጀመሪያው የ#ሰላምሀክካምፕ (#PeaceHackCamp) የተካሄደው እ.ኤ.አ በ2015 ዓ.ም በደቡብ ሱዳን ጁባ ውስጥ ሲሆን ከሁሉም የህብረተሰብ ክፍሎች የተውጣጡ ሰዎች እርምጃ እንዲወስዱ እና ሰላምን ለመፍጠር የሚያደርጉባቸውን የራሳቸውን ዘዴዎችን እንዲያከብሩ እንደ ነፃ እና ሕዝባዊ ክንዋኔ ሆኖ ተካሂዷል፡፡

ሀክ ወይም ሀከር የሚለው ቃላት ፍቺ፡ ለማንኛውም አይነት ችግሮች አዲስ እና ፈጠራ የታከለበት ቀላል መፍትሄዎችን መፈለግ ተብሎ ሊተረጎም ይችላል፡፡ ሰላም በማይገኝበት ለሰላም መፍትሄ በመፈለግ የ#ሰላምሀክካምፕ (#PeaceHackCamp) የተለያዩ ማህበረሰቦች ለማሰባሰብ እና ሰላም ግንባታ ላይ በግልፅ ሃሳብ ለማመንጨት በር ይከፍታል እንዲሁም ይሄንን ከበይነመረብ እና ገሃዱ አለም ላይ ካሉ እንቅስቃሴዎች ጋር ያገናኛል፡፡

የ#ሰላምሀክካምፕ(#PeaceHackCamp) ፅንሰ ሃሳብ ከደቡብ ሱዳን በኋላ ወደ ደቡብ አሜሪካ እና እስያ እንዲሁም ወደ ሌሎች የአፍሪካ ክፍሎች ተስፋፋቷል፡፡ ከአፍሪካ ሌሎች ክፍሎችና በአለም አቀፍ ደረጃ ከአቻዎች ጋር ትስስር ለመፍጠር ወጣት ስራ ፈጣሪዎች ፣ ሰላም ገንቢዮች ፣ የቴክኖሎጂ እና የነፃ ባህል ደጋፊዎች ለሰላም ሀክ ፣ ኮድ ለማድረግ እና ለመተባበር መሰባሰብ ይችላሉ፡፡

የ#ሰላምሀክካምፕ (#PeaceHackCamp) እናድርግ - ለኢትዮጵያ ህዝቦች ልዩ እድል!

ሃይራክ ቦክስ (HyracBox) ‘ለለዉጥ ሆት ስፖት’

የሃይራክ ቦክስ (HyracBox) የበይነመረብ አቅርቦት ለማግኘት አስቸጋሪ በሆነባቸው የገጠር ወይም ከበይነመረብ ስርጭት ውጪ ያሉ አካባቢዎች ላይ አሰልጣኞችና አስተባባሪዎች የሚጠቀሙት በራስፕራቢ ፓይ (RaspberryPi) የሚሰራ ትንሽ ተንቀሳቃሽ ስርሽር ነው፡፡ በሃይራክ ቦክስ ተጠቃሚዎች ሙሉ የ#defyhatenow ጠቅላላ ማቴርያል፣ የመስከ መመሪያ ይዘቶችን ፣ በተጨማሪም በርካታ ነፃ የማስተማሪያ ግብዓቶች ፣ ድረገፆች እና የተወሰኑ ስልጠና ክፍሎችን በማንኛውም የተንቀሳቃሽ መሳሪያ መደበኛ ዋይፋይ በመጠቀም ማግኘት ይችላሉ፡፡

አብዛኛውን ጊዜ በገጠራማ አካባቢዎች የበይነመረብ መዘጋት ፣ ሙያዊ መሰረተ ልማት ፣ የመረጃ ስርጭት እና አቅርቦት በይበልጥ ተግዳሮቶች እንደመሆናቸው ሃይራክ ቦክስ ኮምፒውተር እና የሚድያ ግንዛቤ ክህሎቶችን ለማጎልበት ምቹ የሆኑ እድሎችን ያቀርባል፡፡ የሃይራክ ቦክስ አሰልጣኞች ማህበረሰባቸውን በመረጃ አማራጮች እና እድሎች ላይ ግንዛቤ እንዲሰጡ ያስችላል፡፡ የፕሮጀክት አስተባባሪዎች እና አጋሮች አዲስ መረጃ ሊጭኑ የሚችሉበት ፣ ሺዲዮዎች እና ሌሎች በነፃ በበይነመረብ ላይ የሚገኙ ሚዲያዎች ይህንን ጠቃሚ ይዘት በነፃ እንዲያጋሩበት የሚያስችል “ለለዉጥ ሆት ስፖት” (“Hotspot for Change”) ነው ፣ በተጨማሪም ተንቀሳቃሽ ስለሆነ የትኛውም ቦታ ሊወሰድ ይችላል፡፡

ምሳሌ፡ የደቡብ ሱዳን ታሪክ እና የሃይራክ ቦክስ

<https://medium.com/@hyractable/power-of-one-the-story-of-south-sudan-and-the-hyracbox-39978c6c3374>

ሃይራክ ቦክስ (HyracBox)

<https://www.hyracbox.com/>

የሰላም ቴክ (PEACETECH) ምሳሌዎች

የዜጎች የማስረጃ ላብ ፣ አምነስቲ ኢንተርናሽናል (Amnesty International)

”የዜጎች ማስረጃ”፡ የሰብዓዊ መብት ጥሰቶችን ሊያሳዩ የሚችሉ ምስሎችን ፣ ቪዲዮዎችን ፣ የሳተላይት ምስሎች ፣ ሰፊ የመረጃ ስብስብቦች እንዲሁም ሌሎች ማቴሪያሎች በሰብዓዊ መብት መርማሪ ባለሥልጣን ያልሆኑ ግለሰቦች የተሰበሰቡ ማስረጃ ሰነዶች ናቸው።

እንደ ትዊተር ፣ ፌስቡክ እና ዩትዩብ ያሉ የማህበራዊ ሚዲያ ኔትወርክ ላይ በተደጋጋሚ የሚጋሩ እነዚህን የመሰሉ ሰነዶች በአብዛኛው ባለማስተዋል ሊታለፉ ይችላሉ የነበሩ ወንጀሎችን በዝርዝር ያጋልጣሉ። የዜጎችን ማስረጃ ለመሰብሰብ የሚውል ቴክኖሎጂ እና አቅርቦት ዘወትር እየተሻሻለ ቢሆንም የተዛባ መረጃን ለማረጋገጥ ብዙ የመረጃ ምንጮች ወይም መሳሪያዎች ያስፈልጋሉ።

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/amnesty-international-updates-citizen-evidence-lab-for-cutting-edge-open-source-human-rights-investigations/>

ኢንተርኒወል

በመላው አለም ላይ የሚገኙ ሰዎችን በመረጃ ላይ የተመሰረተ ውሳኔዎችን እንዲያደርጉ ፣ በማህበረሰባቸው ውስጥ እንዲሳተፉ እና ስልጣንን ተጠያቂ እንዲያደርጉ የሚያስችል ተአማኒ ፣ ጥራት የለው ዜና እና መረጃ እንዲያገኙ የሚያደርግ ለትርፍ ያልተቋቋመ አለም አቀፋዊ ድርጅት ነው። የኢንተርኒወል ሰራዊቶች ሰዎች ጥሩ ውሳኔዎችን ለማድረግ የሚያስፈልጋቸውን ትክክለኛ መረጃ እንዲያገኙ በማረጋገጥ የተዛባ መረጃዎችን በተለየ ግንባሮች ይከላከላል። በመላው አለም በሺዎች የሚቆጠሩ የፌዴራል እና የቴሌቪዥን ጣቢያዎችን ፣ ጋዜጣዎችን ፣ ተንቀሳቃሽ የዜና ኔትወርክ እና የበይነመረብ የዜና ድረገጾችን የሚያጠቃልሉ የሚድያ አወታረቦች እንዲለሙ ከሃገር ውስጥ አጋሮች ጋር በመሆን ድጋፍ አድርጓል።

<https://internews.org/>

ሴንቲኔል ፕሮጀክት፡ የጥላቻቋት (Hatebase)

የጥላቻቋት በብዙ ቋንቋዎች የተዋቀረ እና አጠቃቀም ላይ የተመሰረተ የአለም ትልቁ የጥላቻ ንግግር የበይነመረብ ማከማቻ ነው። ተመራማሪዎች የጅምላ ጭፍጨፋን በቅድሚያ ላይቶ ለማወቅ ሊጠቀሙት የሚችሉት የቃላት እና ሃረጎች ማከማቻ ለመስራት የተደረገ መከራ ነው።

የጥላቻቋት ሁለት ነገሮችን ያቀርባል ተጠቃሚዎች አካባቢን የሚመለከቱ እይታዎችን እንዲመዘግቡ የሚያስችል ዊኪፒዲያ መሰል ድረገጽ እና የዘር ማጥፋት ወንጀል ለመከላከል የጥላቻቋት መረጃን ከሌሎች መሳሪያዎች ጋር ለማጣመር የሚያስችል ኤፒኤይ(API) ነው።

<https://thesentinelproject.org/projects>

ፒስ ቴክ ላብ (PeaceTech Lab)

ፒስ ቴክ ላብ (PeaceTech Lab) ቴክኖሎጂን፣ ሚዲያዎችን እና መረጃዎችን በመጠቀም ግጭትን ለመቀነስ እና የሰላም ግንባታ ጥረቶችን ለማፋጠን እና ለማሳደግ ይሰራል። PeaceTech Lab በምስራቅ አፍሪካ በሚዲያ አመፅ ማከላከልን ለመገደብ የሚረዱ መሣሪያዎችን አዘጋጅቷል። እንዲሁም ከ#defyhatenow ጋር በመተባበር የጥላቻ ንግግሮችን ለመቆጣጠር እና ለመከላከል ሪፖርቶችን እና የፒስ ቴክ ላብ (PeaceTech Lab) ማህበራዊ ሚዲያ እና ግጭት በደቡብ ሱዳን ውስጥ የጥላቻ ንግግሮች መዝገብ ቃላትን ጨምሮ አዘጋጅቶአል።

<http://www.peacetechnology.org>

ዋያማ ቀድሞ ማስጠንቀቂያ ሶፍትዌር

ዋያማ ቀድሞ ማስጠንቀቂያ ሶፍትዌር (ናይጄርያ) ለአካባቢው ማህበረሰቦች በሰው ደህንነት ላይ አሁን ባሉ ወይም በሚከሰቱ ስጋቶች ላይ ቁጥራዊ እና ጥራት ያለው መረጃን በስርዓት ለመሰብሰብ፣ ለመተንተን እና ለማስተላለፍ ከርቀት በሚቆጣጠሩባቸው ሰርቨሮች አማካኝነት ቅድመ ማስጠንቀቂያ ይሰጣል። ዋያማ ለጥቃቅን ደረጃ ወይም ለማህበረሰብ ተኮር የቅድመ ማስጠንቀቂያ የታሰበ ሲሆን ዓላማው አመፅን ለመከላከል የተሳካ የቅድሚያ ምላሽን ማግኘት ነው።

<http://www.earlywarningnigeria.org/>

#ዊኪፒዲያ ለሰላም (#WIKIPEDIA4PEACE)

ዊኪፒዲያ ለምን?

#defyhatenow ተነሳሽነት ተማሪዎችን ለአለማችን የበይነመረብ አለም አቀፋዊ ኢንሳይክሎፔዲያ ለሆነው ዊኪፒዲያ ላይ እራሳቸው አስፈላጊ ነው የሚሉት ርዕስ ላይ መረጃዎችን መፃፍና አርትኦች ላይ አስልጥኗል። ዊኪፒዲያ ላይ ብዙ ክልሎች እና ርዕሶች አሁን በበቂ ሁኔታ አልተወከሉም። ስለ ዋነኛ ከተሞች፣ ክልሎች እና ገጽታዎች እንኳን የተመዘገቡት የተወሰኑ መስመሮችን ብቻ ይይዛሉ። ዊኪፒዲያ በአብዛኛው ጥቅም ላይ ከሚውሉ እና ከሚጎበኙ ድረገጾች መካከል አንደኛው ነው። ስለ ኢትዮጵያ የተፃፉ አብዛኛው ፅሁፎች የተዘጋጁት በሌላ ሃገር ዜጎች ነው። የተለያዩ አስተሳሰብ ያላቸው ቡድኖችን ጋር በአንድነት ለመስራት፣ ፅሁፍ እና የምርምር ክህሎቶችን ለማጠናከር እና ድምፆን በበይነመረብ ላይ ለማሰማት ሰላም እና ጠቃሚ የግል ክህሎቶችን የሚያጠናክሩ ሃያል መንገዶች ናቸው።

#ዊኪፒዲያለሰላም ከደቡብ ሱዳን የተገኘ ምሳሌ ፡ የወንጌት የሰላም ኮንፈረንስ

https://en.wikipedia.org/wiki/Wunlit_Peace_Conference

#Wiki4Refugees Editathon Example from Uganda: Mapping Refugee Settlements

ኡጋንዳ ውስጥ ከሚገኙ የስደተኛ መጠለያዎች የተለያዩ ባለድርሻ አካላትን በማሰባሰብ በዊኪፒዲያ ላይ ስለ ስደተኛ መጠለያዎች ያለ መረጃን ለማጎልበት እና በአጠቃላይ ለማሻሻል ያለመ የትብብር የበይነመረብ እንቅስቃሴ ።

[https://outreachdashboard.wmflabs.org/courses/Wikimedia_Community_User_Group_Uganda/Wiki4Refugees_Uganda_Editathon_\(September_2020\)](https://outreachdashboard.wmflabs.org/courses/Wikimedia_Community_User_Group_Uganda/Wiki4Refugees_Uganda_Editathon_(September_2020))